

EFESUS

Yesus na Pol qarinyej

¹ E Pol. Kristus Yesus na e qarınbej deqa e aqa anjam mare mare laqnum. Qotei aqa segi areqalo na e wau di ebej. Niŋgi Qotei aqa segi tamo unğasari Efesus qureq di unub qaji. Niŋgi Kristus Yesus geregere dauryeqnub. E anjam endi nenğrenyosim nunğoq qarinyonum. ² Gago Abu Qotei wo Tamo Koba Yesus Kristus wo naŋgi aiyel niŋgi qa are bolejnrimqa niŋgi lawo na soqniy.

Kristus na laŋ qaji iŋgi bole bole iga egej

³ Iga Qotei aqa ñam soqtoqnqom. A gago Tamo Koba Yesus Kristus aqa Abu Qotei. A Kristus aqa siŋgila na laŋ qaji iŋgi bole bole iga egej. A gago qunun qa are qalsiq deqa iŋgi di iga egej. ⁴ Qotei a mandam atosaisosiq a bati deqa a na iga giltgej. Di kiyaaqa? Iga Kristus beteryosim Qotei aqa segi kumbra boleq di sosim aqa ñamgalaq di une saiqoji sqajqa deqa. ⁵ Tulaŋ nami Qotei na iga qalaqalaigosiq a iga aqa segi anğro sqa marsiq a Yesus Kristus aqa wau na iga elenej. Qotei aqa segi areqalo na a degyej. ⁶ Aqa kumbra dena a iga qa are boleiyej. Aqa Niri Yesus a tulaŋ qalaqalaiyeqnu qaji aqa siŋgila na a degyej. Deqa aqa ñam tulaŋ goge oqoqnqas.

⁷ Qotei a iga qa are tulaŋ boledamuiyey. Aqa kumbra di aqa utru agiende. A na Kristus qarinyonaqa a gago uneq na iga awaigwa marsiq moiyej. Moisiq aqa leŋ aiyej dena Qotei na gago

une kalil kobotetgej. ⁸A iga qa are tulan boleiyosiq qalie ti powo ti kalil iga egej. ⁹Nami Qotei a are qalej, “Kristus a wau di yqas.” Osiqa aqa areqalo di ulitesoqnej. Ariya bini a na olo aqa areqalo di boleq atsiq iga osorgeqnu. ¹⁰Deqa iga qalieonum, Qotei na inği inği kalil mandam ti lan qure ti di unub qaji nanği taqatnjroqñqas. Osim gilsim gilsim bati a nami atej qaji di brantimqa a inği inği kalil di olo osim Kristus aqa banq di atim Kristus a nanngo gate sqas.

¹¹Qotei a mareqnaqa inği inği kalil babeleneqnu. Tulan nami a aqa segi areqalo dauryosiq iga na Kristus beteryosim iga aqa segi tamo unğasari sqajqa marsiq giltgej. ¹²Iga Juda unum deqa iga namoqna Kristus qa gago areqalo sinğilatem. Gago kumbra dena Qotei aqa ñam tulan goge oqoqñqas.

¹³Ninği sawa bei bei qaji ninği dego Qotei aqa anjam bole queb. Anjam bole agiende. Qotei a Yesus aqa wau na ninği elenej. Ninği Yesus qa nunngo areqalo sinğilatosib a beteryesonab Qotei na aqa anjam nami marej qaji di dauryosiq aqa toqor ninği engej. Deqa ninği aqa segi tamo unğasari unub. Toqor di aqa Mondor Bole. ¹⁴Iga Mondor ejunum deqa iga qalieonum, bunuqna iga inği bole bole Qotei a nami aqa segi tamo unğasari nanği enjrqa marej qaji di oqom. Qotei a gago uneq na iga awaigej deqa iga inği bole bole di oqom. Iga deqa bini tarinjoqnsim unum. Gago kumbra dena Qotei aqa ñam tulan goge oqoqñqas.

Pol a Efesus Kristen nanği qa pailyej

¹⁵E endegsi quem. Ninği Tamo Koba Yesus qa nunngo areqalo sinğilatoqnsib Qotei aqa segi tamo

unġasari kalil nanġi qalaqalainjreqnub. ¹⁶ Deqa e gaigai Qotei binjiyoqnsim ninġi qa pailyeqnum. ¹⁷ A gago Tamo Koba Yesus Kristus aqa Qotei. A gago Abu rian koba ti unu qaji. Deqa e ninġi qa endegsi pailyeqnum, “O Abu, ni na Efesus Kristen nanġi areqalo bole enjrimqa nanġi ino anjam aqa utru geregere poinjrim ni qa bole qalieoqnqab.” ¹⁸ O ijo was, ijo are koba endegsi unu. Qotei na nunġo areqalo suwantetnġimqa inġi tulan bole bole a nami ninġi enġwa osiq metnġej qaji di ninġi qalieqab. Agi ninġi inġi di oqajqa tarinjoqnsib unub. Iga Qotei aqa segi tamo unġasari unum deqa a na inġi di iga egwa marsiq gereiyetgej unu. ¹⁹ Qotei a sinġila koba ti unu. Sinġila dena a na gaigai iga Yesus qa gago areqalo sinġilateqnum qaji iga aqaryaigeqnu. Qotei aqa sinġila di tulan kobaquja. Deqa iga na ubtosim marqa keresai. Aqa sinġila kobaquja di gagoq di waueqnu. Ninġi sinġila di qalieqajqa deqa e ninġi qa Qotei pailyeqnum. ²⁰ Sinġila di nami Kristus aqaq di wauoqnej. Agi Kristus a moinaqa Qotei aqa sinġila kobaquja dena a na Kristus olo subq na tigeltosiq lan qureq osi oqsiaq aqa ban woq di awotej. ²¹ Deqa Kristus na mondor sinġila nanġi ti gate kokba ti mandor nanġi ti tamo kokba ti kalil nanġi tulan bunjrsiaq goge kobaq di unu. A na tamo kalil bini bati endeqa ñam koba ejunub qaji nanġi ti tamo kalil bunuqna ñam koba oqab qaji nanġi ti tulan bunjrsiaq goge kobaq di unu. ²² Qotei na inġi inġi kalil osiaq Kristus aqa sorgomq di atej unub. Deqa Kristus a inġi inġi kalil di nanġo gate koba sosisqa Qotei aqa segi tamo unġasari kalil nanġi taqatnjreqnu.

²³ Tamo ungasari nanngi di agi Kristus aqa jejamu qujai unub. Kristus a nanngi ti inngi inngi kalil ti ekritosiq tulan keretnjrejunu.

2

Iga morenesobulonam Qotei a iga qa are boleiyosiq qalaqalaigej

¹ Nami ninngi une yoqnsib laqneb deqa ninngi morenesobuleb. ² Bati deqa ninngi mandam qa kumbra uge uge na walweloqneb. Ninngi mondor uge uge lan goge di unub qaji nanngo gate koba Satan aqa kumbra dauryoqneb. Satan a segi mondor singila koba. Deqa a tamo ungasari Qotei aqa anjam gotranyeq nub qaji nanngo are miligiq di singila na waueqnu. ³ Nami iga kalil dego nanngi koba na laqnsimqa gago jejamu qa areqalo uge uge namij dauryoqnem. Deqa Qotei a iga ti nanngi qa ti minjin ani oqetej.

⁴⁻⁵ Bole, iga une yoqnsim laqnem deqa iga morenesobulem. Ariya bati deqa Qotei a iga qa tulan dulosiq qalaqalaigej deqa a na iga Kristus ombla nambile egej. A iga qa are boleiyej aqa kumbra dena a na iga elenjej. ⁶ Osiqa iga Kristus Yesus ombla olo subq na tigeltgobulosiqa iga lan qureq joqsi oqsiqa Kristus aqa awo jaram kobaq di awotgej. ⁷ Kristus Yesus aqa wau na Qotei a iga qa are tulan boledamuiyosiq iga boletgej. Aqa kumbra di a na tamo ungasari kalil bunuqna brantoqnqab qaji nanngi osornjroqnqas. ⁸ Ninngi Yesus qa nunngo areqalo singilatonabqa Qotei a ninngi qa are boleiyej. Aqa kumbra dena a na ninngi elenjej. Ninngi wau bole yonab dena Qotei na ninngi elenjosai. Qotei a

ningi laña eleñej awai saiqoji. ⁹ Od, ningi wau bole yonab dena Qotei na ningi eleñosai. Deqa ningi nungo segi ñam soqtqa keresai. ¹⁰ Kristus Yesus aqa wau na Qotei a gago are bulyetgonaaqa iga tamo unğasari bunuj brantem. Deqa kumbra bole bole kalil Qotei a nami iga dauryqajqa gereiyetgej qaji di iga dauryoqnsim walweloqnqom.

Kristus a moiyej dena a jeu kobotej

¹¹ Ningi qalie, Juda nanği muluñ aiyeqnub. Di nanğo kumbra. Deqa nanği na ningi misilinqoqsib endegsib merngeqñub, “Ningı muluñ aiyosai qaji tamo.” Nanği nanğo segi bañ na tamo nanği muluñ breinjreqñub. Ariya ningi geregere are qaliy. Ningi Juda sai. Ningi sawa bei bei qaji. ¹² Deqa ningi nami Kristus aqaq di sosai. Ningi isaq di soqñeb. Ningi nami Israel nanği ti sosai dego. Qotei a marej, “E na Israel nanği inği bole bole enjrqai.” Osiqa aqa anjam di singilatosiq soqñej. Ariya a na inği bole bole di ningi engwa marosaiocñej. Deqa ningi inği bole bole deqa tariñosaiocñeb. Ningi mandamq endi laña Qotei qaliesai soqñeb. ¹³ Ariya bini ningi Kristus Yesus beteryesosibqa Qotei aqa jojomq di unub. Nami ningi isaq di sonabqa bati deqa Kristus a ningi qa moisiq aqa leñ aiyej. Aqa kumbra dena a na ningi joqsıqa Qotei aqa areq bej. ¹⁴ Kristus a segi na jeu kobotej deqa bini iga kalil koba na so bole unum. Nami Juda nanği ti sawa bei bei qaji nanği ti jeu atoqnsib soqñeb. Deqa jeñ a nanğo ambleq di sosiqa nanği potnjrej. Ariya Kristus a moisiq dena jeñ di waqtosıqa jeu kobotosıqa Juda nanği ti sawa bei bei qaji nanği ti turtnjrısqı sawa qujaiq

di atej. ¹⁵ A moiyej gam dena a na Moses aqa dal anjam mutu kalil taqal atekritej. A na Juda nanği ti sawa bei bei qaji nanği ti turtnjrej deqa nanği tamo bunuj brantosib tamo qujaiosib unub. Kumbra dena Kristus na jeu kobotosiqa iga kalil lawo kumbraq di atej unum. ¹⁶ A na Juda nanği ti sawa bei bei qaji nanği ti turtnjrim nanği koba na tamo qujaiosib sqajqa deqa marsiq namburbasq di moiyej. Moisiq dena a jeu kobotej. ¹⁷ A bosiqa anjam bole endegsi palontognej, “Bini ninği jeu turyqajqa kumbraq di unub.” A na anjam bole di ninği sawa isaq di unub qaji ti tamo unğasari jojom di unub qaji nanği ti palontosiq merngoqnej. ¹⁸ Kristus aqa wau dena iga koba na Mondor qujai ejunum. Deqa iga kalil are qujaitosim unum. Mondor dena gam waqtetgej deqa iga gaigai gago Abu Qotei aqa ulatamuq di brantogqom.

Kristen nanği Qotei aqa tal bul unub

¹⁹ Deqa bini ninği olo yaun tamo sosai. Ninği Qotei aqa anğro tıntın unub. Ninği ti Qotei aqa segi tamo unğasari kalil nanği ti koba na was bole unub. ²⁰ Ninği Qotei aqa tal bul unub. Qotei a segi na tal di gereiyej. Qotei aqa anjam maro tamo nanği ti aqa medabu o qaji tamo nanği ti tal ai bul tigelejunub. Qotei a segi na tal di tigeltej. Kristus Yesus a segi tal ai tuma qaji. A segi na tal di singilatejunu. ²¹ Tal di aqa tanu kalil nanği Kristus beteryejunub deqa nanği kalil koba na singila na tigelejunub. Qotei na tal di gereiyoqnsiq unu. Deqa tal di kobaqujaoqnsiqa Tamo Koba aqa segi tal bul tigelejunu. ²² Ninği dego Kristus beteryejunub deqa Qotei na ninği ti aqa segi tamo

ungasari kalil nanġi ti koroingej unub. Deqa niġġi aqa segi so tal bul unub. Qotei aqa Mondor wo nanġi aiyel na tal di gereiyosib miligiq di unub.

3

Pol na sawa bei bei qaji nanġi Kristus aqa anjam bole minjre minjre laqnu

¹ O ijo was, Qotei a niġġi kumbra tulaġ boledamu enġej. E kumbra deqa saeqnsim laqnam tamo qudei na e ojsib tonto talq endi waibeb unum. E Pol. E na niġġi sawa bei bei qaji aqaryainġwa osim deqa Kristus Yesus aqa wau ojeqnum. Utru deqa e tonto talq endi unum.

² Niġġi queb, Qotei a e qa are boleiyosiq wau ebej. O ijo was kalil, Qotei a niġġi qa dego are boleiyqajqa deqa e wau yeqnum. ³ Qotei na jeu kobotej anjam di nami ulitesoqnej ariya a na olo boleq atsiqa e osorbej. E deqa anjam truqayala endi nengrenyonum. ⁴ Niġġi ijo anjam endi sisiyosib qalieosib mariy, “Bole, Kristus aqa anjam nami uliesoqnej qaji di aqa utru Pol a gegerere poiyeqnu.” ⁵ O ijo was, Qotei na uli anjam di tamo unġasari nami soqneb qaji nanġi minjrosaiognej. Ariya bini a na aqa Mondor aqa siġgila na uli anjam di babtosiġ aqa anjam maro tamo nanġi ti aqa medabu o qaji tamo nanġi ti minjreqnu. ⁶ Uli anjam di aqa utru agiende. Qotei na sawa bei bei qaji nanġi ti Juda nanġi ti turtnjrsiqa sawa qujaiq di atej. Nanġi Yesus aqa anjam bole ojejunub deqa nanġi kalil tamo qujaiosib inġi bole bole Qotei a nami Kristus Yesus aqa wau na nanġi enjrqa marej qaji di oqab. ⁷ E

Yesus aqa anjam bole di mare mare laqajqa deqa Qotei a e qa are boleiyosiqa e wau tamo atej. Osiqa aqa segi singila kobaquja e ebej. ⁸ E tamo bolesai. Qotei aqa segi tamo ungasari kalil nanji na e tulan bunbejunub. Di unqum. Qotei a e qa are boleiyej deqa e sawa bei beiq di Kristus aqa anjam mare mare laqnum. Kristus aqa anjam agiende. A na inji tulan bole bole iga egwas. Inji bole bole di aqa utru iga na ubtosim marqa keresai. ⁹ Ningsi qalie, Qotei a mandam ti inji inji kalil ti atelenej unub. Ariya kumbra a yqajqa nami aqa areqaloq di soqnej qaji di a na ulitej. Bini a na aqa areqalo di olo boleq atqa marsiq e wau ebej. ¹⁰ Od, a na aqa segi qalie ti powo ti boleq atqa marsiq e wau ebej. Deqa lan angro singila kokba ti mondor lan goge di unub qaji nanji ti bini Qotei aqa areqalo di unoqnsib geregere poinjreqnu. Qotei aqa areqalo agiende. A na Juda nanji ti sawa bei bei qaji nanji ti turtnjrsim sawa qujaiq di atqas. ¹¹ Tulan nami Qotei a kumbra di yqajqa are qalej. Ariya bini a gago Tamo Koba Kristus Yesus aqa wau na kumbra di yeqnu. ¹² Iga Yesus qa gago areqalo singilateqnum deqa iga ulaosaieqnum. Iga bole qalieonum, iga Qotei aqa ulatamuq di brantqajqa gam agi Yesus a segi qujai. ¹³ Deqa ningsi quiy. E ningsi qa osim Yesus aqa wau ojeqnum. E wau di ojeqnum deqa e gulbe koba qoboieqnum. Ningsi deqa are koba qalaib. Ningsi are koba qalqab di ningsi ulonqab. Deqa ningsi ijo gulbe deqa areboleboleingem. Ijo gulbe dena ningsi aqaryaingimqa ningsi Qotei ombla so bole gaigai sqab.

Pol a Efesus Kristen nanɣi qa pailyeqnu

¹⁴ Deqa ijo was, e singa pulutoqnsim Abu Qotei biɣiyeqnum. ¹⁵ A tamo uɣasari kalil laɣ ti mandam ti di unub qaji nanɣo Abu. Deqa a na nanɣo ñam segi segi breiyetɣireqnu. ¹⁶ E niɣi qa endegsim pailyeqnum, “O Abu, ni nami iɣi tulaɣ bole bole Efesus Kristen nanɣi gereiyetɣirem. Deqa ni nanɣo are miligiq di ino Mondor atim soqnim dena nanɣi tulaɣ siɣilaqab. ¹⁷ Amqa nanɣi Kristus qa nanɣo areqalo siɣilatesoqɣib kumbra dena Kristus a nanɣo are miligiq di sqas. O Abu, ni na Efesus Kristen nanɣi siɣilatɣirimqa qalaqalaiyo kumbra nanɣo are miligiq di tulaɣ siɣilatib soqɣneme. Mandam na ɣam jirim ojesonaqa ɣam a siɣila na tigelejunu dego kere.” O ijo was, e niɣi qa degsim Qotei pailyeqnum. ¹⁸⁻¹⁹ Deqa niɣi ti Qotei aqa segi tamo uɣasari kalil nanɣi ti siɣila osib Kristus aqa qalaqalaiyo kumbra qa geregere qalieosib soqɣniy. Aqa qalaqalaiyo kumbra di tulaɣ kobaqaja. A tulaɣ olekoba. A tulaɣ goge koba. A tulaɣ guma koba. Od, Kristus aqa qalaqalaiyo kumbra dena powo ti qalie ti kalil tulaɣ buɣyejunu. Deqa niɣi aqa qalaqalaiyo kumbra qa geregere qalieosib soqɣniy. Soqɣib iɣi bole bole kalil Qotei na ekritosiq keretejunu qaji di dego nuɣoq di maqesqas.

²⁰ Qotei aqa siɣila a gago are miligiq di waueqnu. Aqa siɣila dena gago areqalo ti pailyo ti kalil tulaɣ buɣyejunu. ²¹ Deqa Qotei aqa segi tamo uɣasari kalil nanɣi Kristus Yesus aqa ñam na bati gaigai Qotei aqa ñam soqtoqnsib gilsib gilsib diɣo bati itqab. Bole.

4

Iga Kristus aqa jejamu qujai

¹ E Pol. E Tamo Koba aqa wau ojeqnum deqa e tonto talq endi unum. Qotei na ningi a dauryqa osiq metnjej. Deqa e nungo are tigeltetngitqa ningi kumbra Qotei a tulan areareteqnu qaji di yoqnsib walweloqniy. ² Osib ningi nungo segi ñam aguq atoqnsibqa ningi segi segi qa lawo kumbra yoqniy. Kristen tamo qudei na ningi une bei engibqa ningi kamba olo nanqi qa urur minjin oqaiq. Ningi nanqi qalaqalainjroqnsib gulbe nanqi na ningi engeqnu qaji di qoboiyetnjroqniy. ³ Osib ningi nungo Kristen was kalil nanqi koba na are qujaitosib lawo na sqajqa singilaoqniy. Kumbra di agi Qotei aqa Mondor na iga osorgeqnu. ⁴ Iga kalil Kristus aqa jejamu qujai unum. Iga kalil Mondor qujai ejunum. Qotei na ningi ingi qujai qa tarinqa osiq metnjej. Ingi qujai di agi lan qureq di unu. ⁵ Tamo Koba qujai dego unu agi Kristus. Iga a qa qujai gago areqalo singilateqnum. Iga kalil yanso qujai em. ⁶ Qotei qujai unu. A gago kalil qa Abu. A na qujai tamo ungasari kalil nanqi taqatnjreqnu. A nanqo are miligiq di waueqnu. A nanqo ambleq di unu.

⁷ Kristus a iga kalil qa are boleyosiq segi segi singila egej. ⁸ Agi Qotei aqa anjam bei nami endegsib nenngrenyeb unu,

“Qotei a tonto tamo gargekoba nanqi elenosiqa joqsiq lan goge oqej.

Oqsiq dia nanqi singila enjrej.”

⁹ O ijo was, Kristus a lan goge oqej anjam di aqa utru agiende. A mati oqosai. A mati moiyo qureq

aiyej. ¹⁰ Aisiq dena olo tulan goge oqsiq lan qure kalil bunyekritosiq torei oqej. A degyej. Di kiyaaqa? A na ingi ingi kalil ekritosim keretqajqa deqa. ¹¹ Deqa a segi qujai na tamo nanqi singila enjreqnu. Tamo qudei nanqi a na singila enjreqnaqa nanqi aqa anjam mare mare laqnub. Tamo qudei nanqi a na singila enjreqnaqa nanqi aqa medabu oqnsib aqa anjam babteqnub. Tamo qudei nanqi a na singila enjreqnaqa nanqi aqa anjam bole palon-toqnsib tamo ungasari nanqi are bulyetnjreqnub. Tamo qudei nanqi a na singila enjreqnaqa nanqi Qotei aqa anjam plaltoqnsib Kristen tamo ungasari nanqi taqatnjreqnub. ¹² Kristus na tamo nanqi di singila enjreqnu. Di kiyaaqa? Nanqi na kamba iga Qotei aqa segi tamo ungasari singilatgimqa iga Kristus aqa wau geregere ojqaajqa deqa. Gago wau dena Kristus aqa jejamu a so bole sqas. Kristus aqa jejamu agi iga segi. ¹³ Wau di gilsim gilsim mondon iga kalil gago areqalo torei Kristus qa singilaboletosim koba na are qujaitosim sqom. Sosim bati deqa iga kalil Qotei aqa Niri qa bole qalieqom. Kumbra dena iga tulan bole oqnsim singila ti sosim Kristus aqa segi kumbra bole kalil ekritosim keretqom. ¹⁴ Gisañ tamo nanqi maqu kumbra yoqnsib anjam koba laña laña maroqnsib laqnub. Jagwa na yuwal tigelteqnaqa oqe aiyeqnu dego kere anjam dena tamo ungasari qudei nanqi areqalo niñaqyetnjreqnu. Ariya iga angro kiñilala bul sqasai deqa anjam dena gago areqalo niñaqyetgwasai. ¹⁵ Iga gisañ anjam di qusim dauryqasai. Iga qalaqalaiyo kumbra dauryoqnsim anjam bole segi maroqnqom. Osim dena iga kalil bole oqnsim singilaoqnsim gago Gate Koba Kristus

beteryesqom. ¹⁶ Iga kalil Kristus aqa jejamu qujai unum deqa iga qudei aqa ban bul. Iga qudei aqa singa bul. Iga qudei aqa namdamu bul. A na aqa ban ti singa ti namdamu ti di turtoqnsiqa qujaitejunu. Deqa iga segi segi kalil Kristus beteryoqnsim aqa wau geregere ojoqnsim aqa qalaqalaiyo kumbra dauryoqnsim. Kumbra dena iga tulan boleqnsim singilaoqnsim.

Ninji so bunuj ti areqalo bunuj ti soqniy

¹⁷ Deqa e Tamo Koba aqa ñam na ninji singila na endegsi mernḡwai. Sawa bei bei qaji nanḡo areqalo tulan niñaqejunu deqa ninji na nanḡo kumbra uge uge olo dauryosib walwelaib. ¹⁸ Nanḡo qalie ti powo ti tulan ambruejunu. Nanḡi tulan nanarioqnsib laqnu. Nanḡo are miligi getenejunu. Deqa Qotei aqa nambile nanḡoq di sosai. ¹⁹ Nanḡi kumbra uge uge yoqnsib ariya nanḡi deqa jemainjrosaieqnu. Nanḡi torei kumbra ugeq aiyejunub. Nanḡi kumbra uge jigat yqajqa are tulan prugnjqnu.

²⁰⁻²¹ E qalie, ninji Kristus aqa anjam ojejunub deqa ninji sawa bei bei qaji nanḡo kumbra uge di dauryosaieqnu. Nami anjam plalto tamo nanḡi na Kristus aqa anjam mernḡeqnab ninji quoqne. Anjam di gisan sai. Di Yesus aqa anjam bole. ²² Ninji so namijq di sosib walweloqne bati deqa so namij dena ninji gisanḡeqnaqa ninji kumbra uge uge yqajqa are prugnḡoqnej. Nunḡo kumbra dena ninji padalqa gamq di breinḡoqnej. Deqa bini ninji so namij di torei uratiy. ²³ Uratosib areqalo bunujq di soqniy. ²⁴ Ninji so bunuj osib gara bul jigsib soqniy. Qotei na ninji a bul sqa marsiqa

nunĝo so bunuj di gereiyetĝej. Ningi qalie, tamo nanĝi so bunujq di unub qaji nanĝo kumbra tulaĝ bole tiĝtiĝ branteqnu. Deqa nanĝi Qotei aqa segi kumbra boleq di unub.

²⁵ Deqa ninĝi gisaĝ kumbra kalil uratekritisib anjam bole segi Kristen tamo unĝasari nanĝi minjroqniy. Ningi kalil Kristus aqa jejamu qujai unub deqa ninĝi kumbra degyoqniy. ²⁶ Ningi minjin oqimqa ariya ninĝi urur minjin kobotiy. Ningi minjin ti soqniĝ qoloaiq. Qoloqas di ninĝi olo une bei ato uge. ²⁷ Ningi urur minjin kobotqasai di ninĝi Satan gam waqtetibqa a na ninĝi olo uneq breiĝwas. ²⁸ Ariya bajin tamo nanĝi olo bajinaib. Nanĝi nanĝo segi baĝ na wauoqnsib dena inĝi inĝi oqnsib tamo unĝasari inĝi qa truqueqnuĝ qaji nanĝi aqaryainjroqnebe. ²⁹ Ningi nunĝo medabu waqtoqnsib anjam uge maroqnaib. Ningi anjam bole segi maroqnsib dena tamo unĝasari gulbe ti unub qaji nanĝi siĝilatnjroqniy. Yimqa nanĝi nunĝo anjam quoqniĝ dena Qotei a nanĝi qa are boleiyosim kumbra bole enjroqnaqas. ³⁰ Qotei na aqa toqor ninĝi eĝej deqa ninĝi aqa segi tamo unĝasari unub. Toqor di aĝi aqa Mondor Bole. Diĝo batiamqa a nunĝo uneq na ninĝi torei awaiĝwas. Deqa ninĝi na Mondor di are gulbe yaib. ³¹ Ningi are uge ti minjin ti ĝirin ti qoto ti misilin anjam ti kumbra uge uge ti kalil torei uratiy. ³² Osib ninĝi na nunĝo Kristen was nanĝi kumbra bole bole enjroqnsib nanĝi qalaqalainjroqnsib nanĝo une kobotetnjroqniy. Qotei a Kristus aqa ñam na nunĝo une kalil kobotetĝej deqa ninĝi na kamba olo nunĝo Kristen was nanĝo une dego kobotet-

njroqniy.

5

Niŋgi suwaŋ qaji tamo uŋgasari sosib suwaŋoq di laqniy

¹ Qotei na niŋgi tulaŋ qalaqalaingeqnu. Niŋgi aqa segi angro tiŋtiŋ unub deqa kumbra a segi yeqnu qaji di niŋgi dego dauryosib yoqniy. ² Kristus na iga tulaŋ qalaqalaigosiq aqa segi ŋambile uratosiq iga qa moiyej. Dego kere niŋgi qalaqalaiyo kumbra dauryosib walweloqniy. Atra tamo naŋgi atraiyo iŋgi iŋgi saban quleq ti bolequja di oqnsib Qotei atraiyeqnu dego kere Kristus na aqa segi ŋambile Qotei atraiyosiq moinaqa Qotei a deqa tulaŋ areboleboleiyej.

³ Niŋgi sambala kumbra yaib. Niŋgi kumbra jigat dego yaib. Niŋgi tamo qudei naŋgo iŋgi iŋgi qa mamaulŋgaiq. Nuŋgo ambleq di kumbra uge deqaji sai. Iga Qotei aqa segi tamo uŋgasari unum deqa iga kumbra kalil deqaji dauryqasai. ⁴ Anjam jiga ti nanari anjam ti alaŋ anjam ti di dego niŋgi maroqnaib. Iga anjam deqaji marqom di kumbra bolesai. Deqa niŋgi anjam bei marqa oqnsib anjam bole segi maroqnsib Qotei binjiyoqniy. ⁵ Niŋgi endegsib qalieoiy. Tamo bei a sambala kumbra ti kumbra jiga ti mamaul kumbra ti dauryqas di Kristus aqa Abu Qotei wo naŋgi aiyel na a taqatqasai. Osib aqa Mandor Kokba sqasai dego. Mamaul kumbra di gisaŋ qotei qa louo bul.

⁶ O ijo was, tamo qudei na niŋgi kumbra uge deqaji yqajqa titŋgoqnsib anjam laŋa laŋa merngoqniqbqa niŋgi naŋgo anjam di qusib

dauryaib. Tamo ungasari Qotei aqa anjam gotranyeqnu qaji nanngi kumbra uge deqaji yeqnu deqa Qotei a nanngi qa tulan minjin oqeteqnu. ⁷ Deqa ningi tamo ungasari deqaji nanngi ti beteroqnaib. ⁸ Ningi nami ambruq di soqneb. Ariya bini Tamo Koba a na ningi elenosiq aqa suwanjoq di atej unub. Deqa ningi suwan qaji tamo ungasari sosib suwanjoq di laqniy. ⁹ Suwan a na kumbra endeqaji babteqnu. Tamo ungasari suwanjoq di unub qaji nanngi kumbra bole bole yeqnu. Nanngi kumbra tintin dauryeqnu. Nanngi anjam bole mareqnu. ¹⁰ O ijo was, kumbra kalil Tamo Koba a tulan areareteqnu qaji di ningi geregere qalieqa osib dauryoqniy. ¹¹ Osib tamo ungasari ambruq di sosib kumbra uge uge yeqnu qaji nanngi ti beteroqnaib. Nanngi kumbra deqaji yeqnu deqa nanngi kumbra bole bei babtosaieqnu. Deqa ningi na tamo ungasari nanngi di endegsib minjroqniy, “Nunngo kumbra di uge.” ¹² Tamo ungasari ambruq di unub qaji nanngi ulioqnsib kumbra yeqnu. Di kiyaga? Nanngo kumbra di tulan ugedamu. Deqa iga nanngo kumbra uge qa yala marqasai bole sai. Marqom di iga jemaigwas. ¹³ Ariya suwan a na kumbra kalil boleq ateqnu. ¹⁴ Suwan a kumbra bei boleq atqas di a suwanjobulqas. Agi anjam bei endegsi unu,

“O tamo neiejunum qaji ni olo subq na tigel.

Yim Kristus na ni suwan emqas.”

¹⁵ Deqa ijo was, ningi nunngo segi segi walwel geregere taqatosib soqniy. Ningi nanari tamo bulosib walwelaib. Ningi powo ti sosib walweloqniy. ¹⁶ Bini bati uge. Deqa ningi bati lanja

ñanğuiyaib. Bati soqnim ningi Qotei aqa kumbra yoqniy. ¹⁷ Ningi nanari kumbra yoqnaib. Ningi Tamo Koba aqa areqalo geregere qalieosib dauryoqniy.

¹⁸ Ningi ya uge uyoqnsib nanarioqnaib. Kumbra dena ningi ugeugeingwas. Deqa ningi Qotei aqa Mondor aqa kumbra dauryoqniy a na ningi taqatngesqas. ¹⁹ Ningi nunğo Kristen was nanği ti koba na anjam maroqnsibqa bati deqa ningi Qotei qa louoqniy. Lou qudei nenğrenğ di unu qaji dena ti lou qudei Qotei aqa Mondor na nunğo are miligiq di tigelteqnu qaji dena ti ningi Qotei qa louoqniy. Osib nunğo medabu na ti nunğo are miligi na ti Tamo Koba a qa louoqniy. ²⁰ Kumbra kiye nunğoq di brantoqnim, unğum, ningi bati gaigai gago Tamo Koba Yesus Kristus aqa ñam na Qotei binjiyoqniy.

Pol a tamo unğa wo nanği anjam minjrej

²¹ Kristus a nunğo Tamo Koba unu deqa ningi a qa ulaoqnsibqa Qotei aqa tamo unğasari kalil nanğo sorgomq di soqniy.

²² O unğasari, ningi Tamo Koba aqa sorgomq di unub deqa ningi nunğo gumbulun nanğo sorgomq di dego soqniy. ²³ Kristus a gago gate koba unu dego kere nunğo gumbulun nanği nunğo gate unub. Iga kalil Kristus aqa jejamu qujai unum. A na iga elenej. ²⁴ O unğasari, Qotei aqa tamo unğasari nanği Kristus aqa sorgomq di unub dego kere ningi bati gaigai nunğo gumbulun nanğo sorgomq di soqniy.

²⁵ O tamo, ningi na nunğo nğan nanği tulaj qalaqalainjroqniy. Agi Kristus na aqa segi

tamo ungasari nanği tulan qalaqalainjrısiq aqa segi nambile uratosiq nanği qa moiyej dego kere. ²⁶ Kristus a ya na ti aqa segi anjam na ti nanği yansnjrej deqa nanği Qotei aqa kumbra boleq di unub. ²⁷ Kristus a nanği qa moiyej. Di kiyaaqa? A na nanği aqa segi qa marsim nanği Qotei aqa kumbra boleq di atim nanği tulan boledamu une saiqoji sqajqa deqa. ²⁸ Deqa tamo, niği nungo nğan nanği dego tulan qalaqalainjroqniy. Agi niği nungo segi jejamu qalaqalaiyeqnub dego kere. Tamo nanği nanği nğan nanği qalaqalainjrqb di nanği nanği segi jejamu dego qalaqalaiyqb. ²⁹ Iga qalie, tamo nanği nanği segi jejamu jeutosaiyeqnub. Nanği nanği jejamu geregereiyqnsib iği bole bole anaiyeqnub. Kristus na aqa segi tamo ungasari nanği geregereinjreanu dego kere. ³⁰ Iga kalil Kristus aqa jejamu qujai unum. Iga segi segi aqa singa ti ban ti unum. ³¹ Agi Qotei aqa anjam bei nami endegsib nengrenyeb unu, “Tamo bei na aqa ai abu nanği uratnjrsimqa aqa segi nğan wo beterosib jejamu qujaitosib sqab.” ³² Qotei aqa uli anjam di tulan kobaquja. E na Kristus a ti aqa segi tamo ungasari nanği ti sigitnjrsim agi niği merigonum. ³³ O tamo, Qotei a niği qa osiq anjam di marej. Deqa niği na nungo nğan nanği qalaqalainjroqniy. Niği nungo segi jejamu qalaqalaiyeqnub dego kere. Ariya ungasari, niği kamba dego nungo gumbulun nanği sorgomq di sosibqa nanği kumbra bole enjroqniy.

Pol a angro nanngi ti nanngo ai abu nanngi ti anjam minjrej

¹ O angro, ninngi na Tamo Koba a beteryejunub deqa ninngi nunngo ai abu nanngo anjam dauryoqniy. Ninngi kumbra degyqab di bolequja. ²⁻³ Agi Qotei a dal anjam endegsi marej, “Ni ino ai abu nanngo sorgomq di sosim nanngo anjam dauryoqne.” Os-
iqa olo anjam endegsi totoryej, “Ni degyqam di ni bole sosim mandamq endi so kobaiyqam.” Qotei a anjam degsi totoryej. A nami dal anjam bei marqa osiqa anjam degsi totoryosaiioqnej.

⁴ O abu, ninngi na nunngo angro nanngo areqalo ugetetnjraib. Nanngi minjin oqetnjro uge. Ninngi Tamo Koba aqa njanngalaq di nanngi dalnjroqnsib tingitnjroqniy.

Pol a kanngal tamo nanngo wau qa gate nanngi ti anjam minjrej

⁵⁻⁶ O kanngal tamo ninngi quiy. Ninngi nunngo wau qa gate nanngo sorgomq di sosibqa nanngi qa ula-
qniy. Ninngi Kristus qa wau bole yeqnub dego kere ninngi gaigai nunngo wau qa gate nanngi qa wau bole yoqniy. Ninngi gisan na nanngo njanngalaq di laja wau bole yobulaib. Ninngi Kristus aqa kanngal tamo dego unub. Deqa ninngi nunngo are miligiq na Qotei aqa areqalo dauryosib nunngo wau qa gate nanngi qa wau bole yoqniy. ⁷ Ninngi mandam tamo nanngi segi wauetnjrosaiieqnub. Ninngi Tamo Koba a dego waueteqnub. Ninngi deqa are qaloqnsib are bole na nunngo wau qa gate nanngi wauetnjroqniy. ⁸ Ninngi are qaliy. Ninngi wau bole yqab di Tamo Koba a na kamba awai boledamu engwas. Ninngi

kanğal tamo unub kiyo niŋgi kanğal tamo sai kiyo di unğum. Niŋgi wau bole yoqniy.

⁹ Ariya wau qa gate, niŋgi dego nuŋgo kanğal tamo naŋgi kumbra bole enjroqniy. Niŋgi naŋgi ula enjroqnaib. Tamo Koba a laŋ goge di unu. A nuŋgo Tamo Koba unu. A kanğal tamo naŋgo Tamo Koba dego unu. Aqa ŋamgalaq di tamo unğasari kalil naŋgi kerekere unub deqa a kumbra qujai na naŋgi peginjreqnu. Niŋgi deqa are qaloqnsib nuŋgo kanğal tamo naŋgi kumbra bole enjroqniy.

Niŋgi qoto tamo bulosib qoto qa iŋgi iŋgi jigelenoiy

¹⁰ Ariya e ijo anjam getentqai. Niŋgi Tamo Koba a beteryejunub deqa niŋgi aqa singila kobaquja osib singila na tigelesoqniy. ¹¹ Osib qoto qa iŋgi iŋgi Qotei na niŋgi engeqnu qaji di jigelenosib singila na tigelosib Satan aqa gisaŋ anjam ti aqa uli kumbra ti gotraŋyoqnsib qotoqniy. ¹² Niŋgi geregere are qaliy. Iga mandam tamo unğasari naŋgi ti qotosaieqnum. Iga laŋ goge qaji singila ti Satan aqa mondor uge uge naŋgi ti aqa gate kokba naŋgi ti qoteqnum. Naŋgi kalil ambru qa bati endeqa mandam taqatoqnsib unub. ¹³ Deqa bati uge endi niŋgi qoto qa iŋgi iŋgi Qotei na engeqnu qaji di elenosib singila na tigelosib qotoqniy. Yim bunuqna qoto koboamqa niŋgi singila na tigelesqab.

¹⁴ Deqa niŋgi singila na tigelesqa marsibqa anjam bole alalag bul di tigsib tigeloiy. Osib kumbra bole tiŋtiŋ gara jugo bul jigsib dena nuŋgo are targa kabutiy. ¹⁵ Qotei na jeu kobotej deqa iga a ti are qujaitosim unum. Anjam bole di niŋgi singa tatal bul jigsib mare mare laqniy.

¹⁶ Ningi qoto qa ingi ingi kalil di jigekritosib ariya Yesus qa dego nungo areqalo singilatosib soqniy. Nungo areqalo di dumu bul osib tigeloiy. Yimqa tamo uge Satan na qaja ti namyuwo ti ningi qa waiyoqnmqa nungo dumu dena ningi na qaja ti namyuwo ti di gotranyoqncab. ¹⁷ Qotei na ningi elenej aqa kumbra di ningi gate tatal bul jigsib soqniy. Sosib Mondor aqa sebru dego ojsib dena qotoqniy. Sebru di Qotei aqa anjam. ¹⁸ Ningi Mondor aqa singila na gaigai Qotei pailyoqniy. Ningi aqarataib. Ningi Qotei na aqaryaingwa maroqnsib pailyoqniy. Ningi pailyqajqa urato uge deqa ningi geregere nam atoqnsib soqniy. Sosib Qotei aqa segi tamo ungasari kalil nangi qa pailyoqniy. ¹⁹ Osib e qa dego endegsib pailyoqniy, “O Abu, ni na Pol aqa medabu singilatetimqa a ulaqasai. A ino anjam bole nami uliesoqnej qaji di ubtoqnsim tamo ungasari nangi minjroqncas.” ²⁰ O ijo was kalil, Qotei na e qarinqbonaqa e aqa anjam bole di mare mare laqnem deqa jeu tamo nangi na e tonto talq endi waibeb unum. E anjam bole di marqajqa wau ti. Deqa ningi e qa Qotei pailyoqncabqa a na e singilatboqnm e ulaqasai. E aqa anjam di singila na tamo ungasari nangi minjroqncab.

Anjam getento

²¹ Ariya Tikikus a nungoq bqo deqa a na ijo wau kalil qa ningi sainqwas. Tikikus a gago Kristen was bole. A Tamo Koba aqa wau tamo bole. ²² E na a qarinyonum nungoq bqo. Iga kiyersim unum di a na ningi mernqwas. Osim nungo are singilatetngwas.

²³ O Kristen was kalil, Tamo Koba Yesus Kristus aqa Abu Qotei wo nan̄gi aiyel na nūngo are latet̄n̄gebe. Osib nīngi aq̄aryāīngibqa nīngi nan̄gi aiyel qa nūngo areqalo sīngilatoqnsib qalaqalaiyo kumbra dauryoqniy. ²⁴ Tamo ūngasari kalil gago Tamo Koba Yesus Kristus qalaqalaiyqajqa urato-saieq̄nub qaji nan̄gi qa Qotei a are boleyeme. Bole.

Yesus Aqa Anjam Bole 2000
The New Testament in the Anjam language of Papua
New Guinea, 2000 edition
Nupela Testamen long tokples Anjam long Niugini,
2000

Copyright © 2000 The Bible Society of Papua New Guinea

Language: Anjam

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2001-01-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

6bd977a8-0139-583b-a367-c04faf6223cc